

Спр.420.

7. Дудка Р. А. Суспільно-культурна діяльність інтелігенції України у другій половині 50-х – на початку 60-х років XX століття: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Дудка Раїса Анатоліївна; Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – К., 1996. – 22 с.

8. Колосова К. А. В ногу з життям. З досвіду роботи партійних організацій Української РСР / [відпов. ред. К. А. Колосова, упор. С. П. Заволока]. – К.: Радянська школа, 1961. – 205 с.

9. Курносів Ю. О. Роль інтелігенції України в комуністичному вихованні трудящих (1959–1965) / Ю. О. Курносів. – К.: Наукова думка, 1968. – 180 с.

10. Лукашенко А. А. Піклування про вчителів – одне з головних завдань комуністичної партії в розвитку загальноосвітньої школи (на матеріалах Української РСР 1959–1965 рр.) / А. А. Лукашенко // Наукові праці з історії КПРС. – 1968. – Вип.20. – С.197.

11. Ніссес Е. Приходьте до нас на лекцію // Радянський Крим. – 1959. – №162. – 18 серпня. – С.3.

12. Романець Л. М. Участь учительства в культурному та господарському житті України в другій половині 40-х – 50-х рр. XX ст. / Л. М. Романець // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. – 2008. – Вип.14. – С.271–273.

13. Центральний державний архів вищих органів влади і управління України. – Ф.Р–5098. – Оп.1. – Спр.43.

14. Там само. – Ф.Р–5098. – Оп.1. – Спр.93.

15. Там само. – Ф.Р–5098. – Оп.1. – Спр.120.

16. Там само. – Ф.Р–5098. – Оп.1. – Спр.312.

17. Там само. – Ф.Р–5099. – Оп.1. – Спр.336.

18. Там само. – Ф.Р–5099. – Оп.1. – Спр.338.

19. Центральний державний архів громадських об'єднань України. – Ф.1. – Оп.31. – Спр.1235.

20. Там само. – Оп.31. – Спр.2399.

21. Там само. – Оп.31. – Спр.2402.

22. Там само. – Оп.70. – Спр.2527.

23. Там само. – Оп.73. – Спр.697.

24. Там само. – Оп.73. – Спр.702.

25. Там само. – Оп.73. – Спр.714.

References

1. Vojcehiv's'kij Y. V. Inteligenciya ukrajins'kogo sela: 1960-ti – persha polovyna 1980-h rr. / Y. V. Vojcehiv's'kij. – Kyiv–Berdyans'k: [b.v.], 2004. – 124 s.

2. Derzhavnyj arhiv Dnipropetrovs'koji oblasti. – F.R–4469. – Op.1. – Spr.102.

3. Derzhavnyj arhiv Zaporiz'koji oblasti. – F.R–2418. – Op.1. – Spr.108.

4. Там само. – Spr.123.

5. Derzhavnyj arhiv Ivano–Frankivs'koji oblasti. – F.P–1. – Op.1. – Spr.2686.

6. Derzhavnyj arhiv L'vivs'koji oblasti. – F.P–3. – Op.5. – Spr.420.

7. Dudka R. A. Suspil'no–kul'turna diyal'nist' inteligenciji Ukrainy u drugij polovini 50-h – na pochatku 60-h rokiv XX stolittya: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 07.00.01 / Dudka Rajisa Anatolijivna; Kyjiv's'kyj nac. un-t imeni Tarasa Shevchenka. – K., 1996. – 22 s.

8. Kolosova K. A. V nogu z zhyt'tyam. Z dosvidu roboty partiinyh organizacij Ukrainjs'koji RSR / [vidpov. red. K. A. Kolosova, upor. S. P. Zavoloka]. – K.: Radyans'ka shkola, 1961. – 205 s.

9. Kurnosov Y. O. Rol' inteligenciji Ukrainy v komunistychnomu vyhovanni trudyashyh (1959–1965) / Y. O. Kurnosov. – K.: Naukova dumka. 1968. – 180s.

10. Lukashenko A. A. Pikluvannya pro vchytelya – odne z golovnyh zavdan' komunistychnoji partiji v rozvytku zagal'noosvitn'oji shkoly (na materialah Ukrainjs'koji RSR 1959–1965 rr.) / A. A. Lukashenko // Naukovi pracj z istoriji KPRS. – 1968. – Vyp.20. – S.197.

11. Nisses E. Pryhod'te do nas na lekciju // Radyans'kyj Krym. – 1959. – №162. – 18 serpnja. – S.3.

12. Romanec' L. M. Uchast' uchytel'stva v kul'turnomu ta gospodars'komu zhutty Ukrainy v drugij polovini 40-h – 50-h rr. XX st. / L. M. Romanec' // Naukovi zapysky Vinnyts'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Myhajla Kotsyubyn's'kogo. Seriya: Istorija. – 2008. – Vyp.14. – S.271–273.

13. Central'nyj derzhavnyj arhiv vyshyh organiv vlady i upravlinnya Ukrainy. – F.R–5098. – Op.1. – Spr.43.

14. Там само. – F.R–5098. – Оп.1. – Spr.93.

15. Там само. – F.R–5098. – Оп.1. – Spr.120.

16. Там само. – F.R–5098. – Оп.1. – Spr.312.

17. Там само. – F.R–5099. – Оп.1. – Spr.336.

18. Там само. – F.R–5099. – Оп.1. – Spr.338.

19. Central'nyj derzhavnyj arhiv gromads'kyh obednan' Ukrainy. – F.1. – Op.31. – Spr.1235.

20. Там само. – Оп.31. – Spr.2399.

21. Там само. – Оп.31. – Spr.2402.

22. Там само. – Оп.70. – Spr.2527.

23. Там само. – Оп.73. – Spr.697.

24. Там само. – Оп.73. – Spr.702.

25. Там само. – Оп.73. – Spr.714.

Kagalna M. V., postgraduate, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kagalnaja-mariya@rambler.ru

The influence of the political and ideological system on the teachers' daily life in the USSR in the second half of 50th and the first half of 60th years

This article is about the influence of the political and ideological system on the teachers' daily life in the USSR in the second half of 50th and the first half of 60th years. There is an analysis of the measures of the Soviet Party's leadership from the ideological education of the teachers; the organization of the political and atheistic circles, seminars, the opening of the teachers' houses, the celebrating of the Teacher's Days. In this article we give the attention to the regional peculiarities of the teachers' participation in it. The drawing teachers into mass-political work among the population, besides, the carrying out the lecture-agitative and atheistic propaganda is studying in this article. The participation of the teachers in the special committees of controlling for observing the legislation about cults is describing there.

Keywords: teachers, political education, lecture-agitative work, atheistic propaganda.

Кагальная М. В., аспирантка, Киевский национальный университет им. Тараса Шевченко (Украина, Киев), kagalnaja-mariya@rambler.ru

Влияние политической и идеологической системы на повседневную жизнь учительства СССР (вторая половина 1950-х – первая половина 1960-х гг.)

Раскрывается влияние политико-идеологической системы на повседневную жизнь учителей УРСР во второй половине 1950-х – первой половине 1960-х гг. Анализируются мероприятия советского партийного руководства по идейному воспитанию педагогов: организация политических и атеистических кружков, семинаров, открытие домов учителя, проведение дней учителя. Акцентируется внимание на региональных особенностях участия педагогов в них. Исследуется привлечение учителей к массово-политической работе среди населения, в частности, осуществление лекционно-агитационной и атеистической пропаганды. Обозначено участие учителей в специальных комиссиях с соблюдением законодательства о культах.

Ключевые слова: учителя, политическое образование, лекционно-агитационная работа, атеистическая пропаганда.

* * *

УДК 636.3:636.083:009

Бей Р. В.

кандидат технічних наук, директор,
ДНУ «Український науково-дослідний інститут
спирту і біотехнології продовольчих продуктів»
(Україна, Київ), bey_roman@ukr.net

ВІДДІЛЕННЯ МЕХАНІЗАЦІЇ І ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК: ПРОГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ І ЗДОБУТКИ (1956–1962)

Автором висвітлено передумови становлення, напрями діяльності Відділення механізації і електрифікації сільського господарства УАСГН з розроблення проблеми комплексної механізації та електрифікації процесів у тваринництві, птахівництві і шовківництві. Дослідження ґрунтується на використанні комплексу загальнонаукових, структурно-функціональних та історичних методів, а також широкій джерельній базі, основу якої складають архівні документи. Узагальнено основні наукові здобутки науково-дослідних установ Відділення з розроблення техніки машинного доїння корів, механізації процесів підготовки і подачі кормів та водонапування, прибирання гною тощо. Охарактеризовано основні недоліки роботи Відділення механізації і електрифікації сільського господарства УАСГН.

Ключові слова: механізація тваринництва, машинне доїння, прибирання гною, кормовиробництво.

Рентабельність ведення галузі вітчизняного тваринництва ґрунтується як на зростанні селекційно-генетичного потенціалу продуктивності стада, впровадженні біотехнологічних і селекційних досягнень, так і на основі комплексної механізації та автоматизації виробничих процесів, широкому застосуванні комп'ютерної техніки. Вивченню даних питань особливої уваги надається в сучасних умовах, коли здійснюється активний пошук шляхів вирішення продовольчої проблеми, зростання безпеки продуктів харчування.

Окремі питання механізації та автоматизації сільського господарства під егідою УАСГН знайшли відображення в наукових працях П. А. Власюка [1; 2; 3]. Однак до цього часу ґрунтовно не вивчено особливості діяльності галузевих наукових установ з розроблення проблеми комплексної механізації тваринництва в 1956–1962 роках, не узагальнено основні напрями діяльності та здобутки, а також недоліки в роботі Відділення механізації і електрифікації УАСГН в галузі тваринництва. З огляду на це саме ці завдання висувалися на перший план. При проведенні дослідження автором використано історичні (порівняльно-історичний, предметно-хронологічний), загальнонаукові (аналіз, синтез, логічний) та джерелознавчий методи. Методологія дослідження ґрунтується на застосуванні системно-історичного підходу.

УАСГН створено за постановою Ради Міністрів УРСР №1566 від 30 грудня 1956 р. з метою вдосконалення управління наукою, підвищення теоретичного рівня досліджень і впровадження у виробництво досягнень науки та передового досвіду [4, арк. 42–44]. Академія мала статус вищого науково-методичного центру в галузі сільськогосподарської науки і координувала науково-дослідну роботу 87 науково-дослідних установ, серед яких 17 науково-дослідних інститутів і 21 обласна державна сільськогосподарська дослідна станція, галузеві дослідні станції та ряд науково-дослідних інститутів союзного підпорядкування, що знаходилися на території УРСР. У складі Академії функціонувало п'ять відділень, у тому числі Відділення механізації і електрифікації сільського господарства. Очолював Відділення, а також учбову частину Академії віцепрезидент УАСГН, академік В. С. Крамаров, а з 1960 р. академік УАСГН П. М. Василенко [1].

Відділенням здійснювалося науково-методичне керівництво роботою дослідних установ, а також навчальною роботою і підвищенням кваліфікації спеціалістів у галузі механізації та електрифікації сільського господарства. Як головний науково-методичний і координаційний центр Відділення функціонував Український науково-дослідний інститут механізації і електрифікації сільського господарства з Якимівською дослідною станцією механізації сільського господарства Запорізької області і Харківською дослідною станцією механізації сільського господарства [2].

Як засвідчив аналіз архівних джерел, Академією проводилися дослідження за 15 проблемами, при цьому Відділенням механізації і електрифікації сільського господарства розроблювалася лише одна проблема – комплексна механізація і електрифікація процесів у тваринництві, птахівництві та шовківництві, керівниками якої були А. Є. М'янд і І. М. Каверін. Упродовж 1956–1962 років у межах цієї проблеми було розроблено 17 наукових тем.

У розробленні проблеми комплексної механізації і електрифікації процесів у тваринництві, птахівництві та шовківництві брали участь Український науково-дослідний інститут механізації і електрифікації сільського господарства, Науково-дослідний інститут тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР, Український науково-дослідний інститут тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова “Асканія-Нова”, запорізький філіал Всесоюзного інституту електрифікації сільського господарства, Науково-дослідний інститут землеробства і тваринництва західних районів УРСР, учбова частина УАСГН, Сталінська, Житомирська, Полтавська і Кримська державні обласні станції, Українська дослідна станція шовківництва, Українська дослідна станція птахівництва, Харківський зоотехнічний інститут, Мелітопольський інститут механізації і електрифікації сільського господарства, Дніпропетровський та Львівський сільськогосподарські інститути [8, арк. 10].

Упродовж 1956–1962 років Відділенням досягнуто певних успіхів у запровадженні засобів комплексної механізації і електрифікації трудомістких процесів у тваринництві. Так, Українським науково-дослідним інститутом механізації і електрифікації сільського господарства розроблено основи раціоналізації механізованих ферм великої рогатої худоби за безприв'язного і прив'язного утримання. Запропоновано технологічний проект механізованого прибирання гною з тваринницьких ферм з одночасним приготуванням суміші з гною і мінеральних добрив [8, арк. 3].

Вченими інституту зроблено ескізні проекти кормоцехів, доїльних площадок та інших об'єктів для комплексної механізації трудомістких робіт на фермах. За розробленими проектами в 4-х господарствах проводилося будівництво та монтажні роботи з механізації ферм (керівник – І. М. Каверін). Підготовлено проект системи технічних засобів для механічного прибирання гною на фермах великої рогатої худоби (керівник – М. П. Воронський), за яким у радгоспі “Бучанський” Києво-Святошинського району виготовлено обладнання, що пройшло випробування у виробничих умовах [7, арк. 52–57].

Запорізький філіал Всесоюзного інституту електрифікації сільського господарства розробив два варіанти грейферів для вибирання силосу з траншей і гною (керівник – Г. В. Горновесов). В майстернях філіалу виготовлено 8 комплектів устаткування для прибирання гною на тваринницьких фермах, що складаються з канатно-скреперного транспортера і грейферного підйомача. Розроблено тип доїльної площадки і забезпечено її впровадження в господарствах, створено дослідно-виробничі зразки

автоматизованого кормороздатчика для корів прив'язного утримання [8, арк. 11–12].

Відділом механізації Науково–дослідного інституту тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР спільно із Всесоюзним науково–дослідним інститутом механізації сільського господарства в 1958 р. проведено дослідження процесів сушки сіна і приготування комбікормів. Випробуване устаткування сушильного відділу комбікормів цеху (виконавець – А. Є. М'янд) показало, що при сушці трави люцерни і переробки її в муку зберігається до 90% каротину і до 94,9% протеїну [8, арк. 12].

Розроблено, побудовано і випробувано у дослідному господарстві “Українка” установку для досушування сіна активною вентиляцією, яка забезпечувала майже повне збереження листочків люцерни при високому збереженні вмісту харчових речовин. Підготовлено рекомендації щодо схеми технологічних процесів комбікормових цехів і відповідний набір машин.

Відділом механізації інституту розроблено методику порівняльних випробувань двох– і трьохтактних доїльних апаратів. Досліджено процес і способи доїння корів з метою вибору оптимального типу доїльного апарату і розробки рекомендацій з його використання. Попередні дані показали, що трьохтактний доїльний апарат за своєю конструкцією і затратами праці на його експлуатацію дещо поступається двохтактному (виконавець – Г. Л. Гребень).

Науково–дослідним інститутом тваринництва Лісостепу і Полісся УРСР за завданням Міністерства сільського господарства УРСР розроблено проект і пропозиції щодо використання устаткування доїльних залів “ДЗ–12” для організації механічного доїння корів на станціях доїльних площадок. Виготовлено і передано господарствам кілька конструкцій підвісних доїльних установок ПДУ–4. Спільно з Ворошиловградською обласною державною сільськогосподарською дослідною станцією розроблено пересувні доїльні установки та рекомендовано їх виробництво. Виготовлено й випробувано в господарських умовах прилад для взяття проб молока на жирність під час доїння корів пересувними чи доїльними установками.

Інститутом вивчено вітчизняний і зарубіжний досвід автоматизації процесів роздачі кормів худобі. Розроблено конструкцію вагонетки з автоматичним розвантаженням, дослідний зразок якої випробувано в 1957 р. Опрацьовано контейнерний спосіб доставки та роздачі кормів тваринам. У результаті його впровадження на тваринницьких фермах дослідного господарства “Українка” вдвічі збільшено продуктивність праці. Розроблено пересувну годівницю з добовим запасом кормів для 3–х корів. Підготовлено дослідний зразок автоматичного відкатника підвісної дороги, який змонтовано в одному з корівників дослідного господарства “Українка” [6, арк. 20–21].

Відділом механізації Українського науково–дослідного інституту тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова “Асканія–Нова” розроблено і впроваджено вакуумну автонапувалку для овець (керівник – А. Й. Погорелов), яку рекомендовано Казахською машинно–випробувальною станцією для виготовлення і впровадження у виробництво. Виготовлено також конструкцію дослідного зразку

скирдовоза, що забезпечує піднімання та транспортування скирди вагою до 20 тис. кг і установку її на новому місці [8, арк. 13].

Відділом механізації Української науково–дослідної станції птахівництва запропоновано кормороздавачі для птиці, яйцезбірний візок, стендове обладнання для широкогабаритного пташника з утримання курей на глибокій підстилці (керівник – Ю. С. Кегелес). Випробування цих засобів механізації і внутрішнього обладнання пташника засвідчило, що 1 пташниця може обслуговувати в механізованому широкогабаритному пташнику понад 6 тис голів курей [8, арк. 14].

Таким чином, Відділенням механізації і електрифікації сільського господарства УАСГН упродовж 1956–1962 років досягнуто певних здобутків у розробленні та запровадженні засобів комплексної механізації виробничих процесів у тваринництві. Водночас на сесіях Загальних зборів УАСГН неодноразово зазначалося, що створювані машини та системи машин не відповідають найновішим досягненням в галузі зоотехнії. Не приділяється належна увага вивченню безприв'язного утримання великої рогатої худоби. Деякі теми з питань механізації тваринництва розробляються без достатнього теоретичного узагальнення і часто спрямовані на розв'язання дрібних питань. Такі проблеми, як автоматизація процесів сільськогосподарського виробництва і механізація трудомістких процесів у тваринництві розробляються недостатньо. Вказувалося також на низький рівень забезпечення установ науковими співробітниками відповідного фаху [2].

Враховуючи зазначене, Академія зобов'язала Відділення особливу увагу звернути на розроблення: 1) теорії технологічних процесів приготування кормів і механіки кормоприготувальних машин; 2) теорії технологічних процесів механіки машин для дозування, змішування та роздачі кормів; 3) теорії технологічних процесів, кінематики і динаміки машин та устаткування для механізації водопостачання, напування, доїння і догляду за тваринами; 4) механіки машин внутріфермерського транспорту. З метою швидкого і ефективного вирішення цих питань Відділення визначало за необхідне залучати всі свої наукові установи для розроблення зоотехнічних вимог до машин з механізації трудомістких процесів у тваринництві. Однак, уже в 1962 р. у зв'язку з реорганізацією Центрального апарату Міністерства сільського господарства УРСР Академію було ліквідовано [5, арк. 1–2].

Таким чином, питання комплексної механізації виробничих процесів у тваринництві вперше поставлено на ґрунтовну наукову основу в роки існування УАСГН. Програму наукових досліджень, першочергово спрямовану на розроблення і запровадження машинного доїння, засобів механізації приготування та роздачі кормів, прибирання навозу, реалізовано Відділенням механізації і електрифікації сільського господарства в 1956–1962 роках. Виконання поставлених завдань не сприяла недосконалість його організаційної структури, дрібнотем'я та паралелізм в роботі галузевих науково–дослідних установ, слабкий зв'язок з навчальними закладами і виробництвом, недостатнє фінансування та кадрове забезпечення.

На перспективу є доцільним вивчення досягнень у галузі тваринництва Секції механізації і електрифікації сільського господарства Південного відділення ВАСГНІЛ для проведення порівняльного аналізу програми його наукової діяльності і здобутків із його попередником – Відділенням механізації і електрифікації сільського господарства УАСГН.

Список використаних джерел

1. Власюк П. А. Основні підсумки і чергові завдання наукової діяльності закладів УАСГН / П. А. Власюк // Вісник сільськогосподарської науки. – 1958. – №1. – С.3–22.
2. Власюк П. А. Підсумки роботи за 1957 р. і завдання Української академії сільськогосподарських наук на 1958 та найближчі роки / П. А. Власюк // Вісник сільськогосподарської науки. – 1958. – №5. – С.4–28.
3. Власюк П. А. Підсумки роботи науково-дослідних установ Української академії сільськогосподарських наук за 1958 рік і завдання на 1959–1965 роки / П. А. Власюк // Вісник сільськогосподарської науки. – 1958. – №8. – С.19–52.
4. Державний архів м. Києва. – Ф. Р–1331. – Оп.3. – Спр.397. – 12 арк.
5. Там само. – Спр.3021.
6. Центральний державний архів вищих органів влади і управління України. – Ф.4861. – Оп.1. – Спр.2505. – 56 арк.
7. Там само. – Спр.2520. – 105 арк.
8. Там само. – Спр.2527. – 172 арк.

References

1. Vlasyuk P. A. Osnovni pidsumky i chervovi zavdannya naukovoyi diyal'nosti zakladiv UASHN / P. A. Vlasyuk // Visnyk sil's'kohospodars'koyi nauky. – 1958. – №1. – S.3–22.
2. Vlasyuk P. A. Pidsumky roboty za 1957 r. i zavdannya Ukrayins'koyi akademiyi sil's'kohospodars'kykh nauk na 1958 ta nayblyzhchi roky / P. A. Vlasyuk // Visnyk sil's'kohospodars'koyi nauky. – 1958. – №5. – S.4–28.
3. Vlasyuk P. A. Pidsumky roboty naukovy-doslidnykh ustanov Ukrayins'koyi akademiyi sil's'kohospodars'kykh nauk za 1958 rik i zavdannya na 1959-1965 rokiv / P. A. Vlasyuk // Visnyk sil's'kohospodars'koyi nauky. – 1958. – №8. – S.19–52.
4. Derzhavnyy arkhiv m. Kyieva. – F. R–1331. – Op.3. – Spr.397. – 12 ark.
5. Tam samo. – Spr.3021.
6. Tsentral'nyy derzhavnyy arkhiv vyshchyykh orhaniv vlady i upravlinnya Ukrayiny. – F.4861. – Op.1. – Spr.2505. – 56 ark.
7. Tam samo. – Spr.2520. – 105 ark.
8. Tam samo. – Spr.2527. – 172 ark.

Bey R. V., Candidate of Technical Sciences, Director, SSI "Ukrainian Research Institute of Alcohol and Biotechnology of Food Products" (Ukraine, Kyiv), bey_roman@ukr.net

The Department of Mechanization and Electrification of Agriculture of Ukrainian Academy of Agricultural Sciences: program of activities and achievements (1956–1962)

The author has highlighted the prerequisites of development, activities of the Department of Mechanization and Electrification of Agriculture UAAS on the problem of complex mechanization and electrification of processes in livestock, poultry and sericulture. The researching is based on the use of complex of general scientific, structural and functional, historical methods, as well as a large base of source, which becomes the basis of archival documents. The major scientific achievements of research institutions of the Department to develop the foundations of machine milking cows, mechanization of the preparation and filing of feed and water, manure and others were summarized. The author has described of the main shortcomings in the work of the Department of Mechanization and Electrification of Agriculture UAAS.

Keywords: mechanization of livestock, machinery milking, cleaning manure, fodder production.

Бей Р. В., кандидат технических наук, директор, ГНУ "Украинский научно-исследовательский институт спирта и биотехнологии продовольственных продуктов" (Украина, Киев), bey_roman@ukr.net

Отделение механизации и электрификации сельского хозяйства Украинской академии сельскохозяйственных наук: программа деятельности и достижения (1956–1962)

Автором освещены предпосылки становления, направления деятельности Отделения механизации и электрификации сельского хозяйства УАСХН по разработке проблемы комплексной механизации и электрификации процессов в

животноводстве, птицеводстве и шелководстве. Исследования основываются на использовании комплекса общенаучных, структурно-функциональных и исторических методов, а также широкой базы источников, основу которой составляют архивные документы. Обобщены основные научные достижения научно-исследовательских учреждений Отделения по разработке основ машинного доения коров, механизации процессов подготовки и подачи кормов и воды, уборки навоза и др. Приведена характеристика основных недостатков в работе Отделения механизации и электрификации сельского хозяйства УАСХН.

Ключевые слова: механизация животноводства, машинное доение, уборка навоза, кормопроизводство.

* * *

УДК 94(477)1960/1980pp.+394:314.743(71)

Кондрашевська Ю. П.
кандидат історичних наук, асистент кафедри історії та документознавства, Гуманітарний інститут Національного авіаційного університету (Україна, Київ), fridom@ukr.net

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ КАНАДИ В КОНТЕКСТІ БОРОТЬБИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ (1960–1980 РР.)

Проаналізовано діяльність громадських та політичних організацій української діаспори в Канаді, спрямованої на здобуття Україною незалежності і суверенної держави. Розкрито засади даної боротьби, реакцію на неї з боку Канади та Радянського союзу. Розглянуто роль молоді у даному контексті.

Ключові слова: громадські організації, українська діаспора, незалежність, політика, акції протесту.

Метою даної статті є висвітлення активної громадської позиції української діаспори в Канаді проти радянської політики в УРСР та діяльність різних громадських організацій спрямованих на боротьбу українського народу за незалежність. Основні завдання статті: розкрити цілі та мету громадської діяльності в руслі боротьби за суверенітет України, визначити її пріоритетні напрямки, взаємодію з органами влади, політичними силами, громадськістю та дати оцінку цим подіям.

Діяльність українців Канади щодо відродження незалежності своєї Батьківщини у вітчизняній та зарубіжній історіографії висвітлена фрагментарно. Серед праць, у яких є будь-яка інформація з даної теми слід зазначити ряд статей Ю. В. Недужка, у яких він досліджує різні аспекти (культурний, політичний, виховний) боротьби українських емігрантів за незалежність України. Слід відзначити роботи канадського вченого Михайла Боровика, зокрема його фундаментальну працю "Століття українського поселення в Канаді (1891–1991)", в якій змальована боротьба зарубіжних українців за демократію і права людини в СРСР [2]. Праці українських науковців В. П. Трошинського та А. А. Шевченко торкаються певним чином даного питання [6]. Проте всі вони лише побіжно відносяться до зазначеної проблеми. Тому актуальність даної теми викликає велику зацікавленість і потребує детального дослідження.

У кінці 1960-х на початку 1970-х років серед українських громадських організацій Канади були визначені основні п'ять найважливіших ділянок для ефективної діяльності в напрямку допомоги визвольним силам в Україні й поза Україною [7, арк. 15]. А саме:

1. "Праця серед молоді. Тому що молодь по своїй природі тягнеться до нових ідей, до освіти й нових методів праці, тому й методи праці з нашої сторони